

Šekspīrs 2.0

Dailes teātra izrāde *Wintera stāsts* ir mūsdienu parafrāze par slavenu lugu

DAILES TEĀTRIS ticis pie neparastas debijas: britam Džefam Džeimsam jaunais iestudējums ir starptautiskas režisora karjeras sākums. Viņa izrāde *Wintera stāsts* (Džeimss arī autors, kaut tekstam ir arī tehnisks dramaturgs – Džeimss Jītmens) ir parafrāze par Viljama Šekspīra lugu *Ziemas pasaka* (abi nosaukumi ir *Winter's Tale* tulkojums), un vārdu spēle, liekas, labi raksturo arī iestudējuma rotaļīgo dabu. Visu var uztvert bez priekšzināšanām, bet, protams, ja Šekspīra daiļrade pazīstama, būs interesantāk. Taču interese par digitālo tehnoloģiju milžu savstarpējām attiecībām un *Netflix* abonements gan būtu vēlami, jo skatītājam paver logu uz tādu psiholoģiju, kāda Latvijā «dabā» nav novērojama.

Šekspīra *Ziemas pasaka* tiek klasificēta kā «problēmu luga». Jau agrīnie viņa daiļrades pētīnieki konstatēja, ka pat ģēnijiem gadās uzrakstīt arī ne tik izcilus darbus, un tos apvienoja, izvirzot ideju, ka lugu tēmas ir vienkāršotas apzināti. Traģēdijas saturs komēdijas formā. *Ziemas pasakā* tēma ir neierobežota vara. Sicīlijas karali Leontu pārņem greisirdība – viņš iedomājas, ka sieva Hermione viņu krāpj un abu gaidāmā bērna tēvs ir Bohēmijas karalis Poliksens. Nevienam tam netic, un tomēr – vald-

Recenzijas autore —
Zane Radzobe,
žurnāla *Ir*
teātra kritiķe

Salīdzinot ar Šekspīru, šis stāsts ir brutālāks, bet arī sentimentālāks

nieka vārdam spiesti pakļauties visi. Lēkme nav gara, bet, kad tā beigušies, Leonts ir zaudējis visu – sieva un dēls miruši, jaundzimusi meita pazudusi, un orākuls pareģo, ka mantinieka nebūs, kamēr viņa neatradīsies.

Man *Ziemas pasakā* allaž patīcis, ka autors apzinās – stāsta gali ar galiem neiet kopā. Lugā ik pa laikam kāds ieminās, ka šis nu gan līdzinās pasakai, un laimīgais atrisinājums «pēc sešpadsmit gadiem», kad pastorālā plāvā satiekas Leonta meita un Poliksena dēls, ir tik silds, ka akklam skaidrs – autors ironizē. Tā, šķiet, ir principiālākā atšķirība starp Šekspīra un Džeimsa lugām: Džeimss tēmu ņem nopietnāk, stāsts ir brutālāks, bet arī sentimentālāks. Drusku jau arī šeit gali ar galiem nesasienas,

tomēr svarīgākais, manuprāt, ir laikmetīgums – tāda tiešām ir 21. gadsimta emocionālā temperatūra.

Izrādes cēlieni estētiski ir atšķirīgi. Iestudējums sākas uz psiholoģiskas nots. Scenogrāfe Rozanna Vaiza uzbūvējusi biroju, kāds atrodams jebkurā digitālo tehnoloģiju jaunuzņēmumā, gan ar piebildi, ka uzņēmums jau padarījis par miljardieriem savus radītājus – Mārtiņa Meiera atveidoto Leo un Artura Krūzkopa spēlēto Polu. Iezīmējas konflikts. Kompānijas jaunajam produktam, izrādās, ir problēmas – tā lietotāji mirst. Pols grib apstāties, Leo – turpināt. Plaisa starp abiem plešas, sagraujot partnerību, draudzību, uzņēmumu, un posts tiem, kas gadās pa vidu.

Wintera stāsta pirmā daļa arī ir *Wintera stāsts*, jo tas ir Leo uzvārds. Mārtiņš Meiers izcili spēlēja sava varoņa mainīgos emocionālos stāvokļus, pats nekļūstot histērisks. Viņa atveidā Leo balansē uz ārprāta robežas, bet aktieris rāda rakstura dažādos aspektus: tur ir bailes no nākotnes, apsētība ar savu darbu, Dieva kompleksus un suģestijas spējas, privilēģiju līmenis, kas paceļ pāri jebkāda veida likumiem un normām... To, kā normālam cilvēkam šādā kultūrā mēģināt izdzīvot, savukārt spēlēja «galms» – Katrīna Grīga (Hermione), Andris Bulis (Ants), Anete Krasovska (Grofa), Ilze Ķuzule-Skrastiņa (Betaņa), Marta Lovisa Jančevska (Hloja), Ieva Segliņa (Mila), Indra Briķe (Ties-

WINTERA STĀSTS

Dailes teātra
Lielajā zālē.
Nākamās
izrādes
31. maijā,
7. jūnijā.
15–39 €.

IR IESAKA

31. MAIJS

KONCERTS. VASARAS SEZONAS ATKLĀŠANA DZINTARU KONCERTZĀLĒ

Sezonu atklās vērienīgs koncerts, kurā kopā ar Latvijas Radio bigbendu uzstāsies Maestro Raimonds Pauls, Intars Busulis, Paula Saija, Rūta Dūduma-Ķirse un Raimonds Celms. Skanēs izlase no Radio bigbenda pēdējo gadu spilgtākajām programmām, kas tapušas sadarbībā ar latviešu skatuves māksliniekiem. Izpārdots. *Bilesuparadize.lv*

1. UN 2. JŪNIJS

PASĀKUMS. GADATIRGUS ETNOGRĀFISKAJĀ BRĪVDABAS MUZEJĀ

Jūnija pirmajā nedēļas nogalē tradicionāli notiek tautas lietišķās mākslas izstrādājumu gadatirgus. Šogad 52. reizi. Savu preci piedāvās vairāk nekā pieci simti amatnieku, pārtikas un kosmētikas mājrāzotāju, grāmatizdevēju un ēdinātāju. Būs plaša kultūras programma ar dejām, dziesmām, teātra izrādēm un amatu paraugdemonstrējumiem. Biļetes cena 1,40–8,50 €. *Bilesuparadize.lv*

Izrādes otrajā daļā aktieri atveido digitālus avatarus, kustoties kā pikselētā vidē. Viņus filmē, izrāde skatāma uz ekrāna

nese). Nevainojams psiholoģisks teātris.

Izrādes otrā daļa stāsta par bērniem: Leo pazudusi meita Roza (aktrise Madara Viļčuka) dzīvo tēva savulaik tirgū palaistajā virtuālajā pasaulē, kur satiek Pola dēlu Markusu (Kārlis Arnolds Avots). Noslēpumi atklāsies, intrīgas atrisināsies. Bet skatīšanās pieredze ir... savāda. Aktieri tērpti viņus pilnībā sedzošās maskās un atveido digitālus avatarus, kusto-

ties kā pikselētā vidē (kustību māksliniece Elīna Gediņa). Viņus filmē, izrāde skatāma uz ekrāna. Estētika ir asprātīga, bet pieredze ir kā radioteātri – tas ir teksta lasījums. Teksts ir labs: Džeimss izrādē iepinis nopietnas pārdomas par daudziem šobrīd sāpīgiem jautājumiem, digitālo ētiku, eskeipismu, digitālo bērnību, istā un simulētā attiecības ieskaitot; zīmju sistēma ir gudra un pārdomāta. Bet nekas nenotiek, laiks velkas.

Pieņemtu, šādi izpaužas režisora «traumas» un no tām izrietoša rausšanās uz eksperimentu par katru cenu. Britu teātris, kas, loģiski, ir viņa atskaites kritērijs, lielākoties ir stipri konservatīvs, režisoriem tajā ir maza loma. Brīvība laikam drusku mulsina. Taču beigās sanācis stipri klasisks režijas teātra iestudējums ar brīnišķīgiem aktierdarbiem, kas vēsta par laikmetīgo kultūras stāvokli. Ceru, pārāk neaizvainošu: vienkārši laba izrāde. ●

1. UN 2. JŪNIJS

VIESIZRĀDE. GEŠER TEĀTRIS. ANNA KAREŅINA DAILES TEĀTRĪ

«Annu Kareņinu pieņēmts uzliktot kā apstākļu upurī: salaulāta ar vīru, kuru nemil, viņa dzīvo skumju, vienmūļu dzīvi. Attiecības ar Vronski ir viesulis, kas sagrauj visu ierasto. Taču es esmu atkāpies no interpretācijas, kurā Kareņins ir nelietis ar aukstu sirdi, bet Anna – nelaimīgs eņģelis.» režisors Rims Tumins iezīmē sava iestudējuma intrīgu. Izrādes valoda – ivrits. Subtitri latviešu un krievu valodā. Biļetes cena 30–70 €. Bilesuparadize.lv

1. JŪNIJS–4. AUGUSTS

IZSTĀDE. SIGITA DAUGULE. SIENAS NACIONĀLAJĀ MĀKSLAS MUZEJĀ

Gleznotāju iedvesmo urbānā vide ar visu, ko cilvēks tajā ir radījis. Pilsētā viņa krāj iespaidus, īpašu uzmanību pievēršot sienām, to faktūrām un krāsām, ko ienesis laika zobs un cilvēka roka. Savai personalizstādei autore radījusi darbus, domājot par konkrēto eksponēšanas vietu – 4. stāva zālēm un to baltajām dēļu sienām. Lnmmlv